

**Maria Curie-Skłodowska
University**

**Lublin Science
and Technology Park S.A.**

International research and practice conference

**MODERN METHODS, INNOVATIONS
AND OPERATIONAL EXPERIENCE
IN THE FIELD OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGICS**

October 20-21, 2017

**Lublin, Republic of Poland
2017**

International research and practice conference «Modern methods, innovations and operational experience in the field of psychology and pedagogics» : Conference proceedings, October 20-21, 2017. Lublin: Izdevnieciba «Baltija Publishing». 236 pages.

Organising Committee

- dr inż. Arkadiusz Małek, Dyrektor Działu Rozwoju, Lubelski Park Naukowo Technologiczny S.A.
- dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. nadzwyczajny, Prorektor ds. Ogólnych UMCS
- prof., dr hab. Jan Adamowski, profesor nadzwyczajny Kierownik Zakładu Kultury Polskiej UMCS
- prof., dr hab. Maria Cymborska-Leboda, profesor zwyczajny Kierownik Zakładu literatury i kultury Rosyjskiej XX-XXI w. UMCS
- prof., dr hab. Henryk Gmiterek, profesor zwyczajny Zakład historii XVI – XVIII w. UMCS
- dr hab. Mariusz Korzeniowski, profesor nadzwyczajny UMCS Kierownik Zakładu Historii krajów Europy Wschodniej UMCS

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.
The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

GENERAL PEDAGOGY, HISTORY OF PEDAGOGY AND EDUCATION

Aestheticization of comprehensive school educational environment
as a key to aesthetic worldview formation

Bovt A. Yu.9

Стратегія практичної підготовки студентів
магістерського рівня спеціальності «дошкільна освіта»

Довбня С. О. 12

Сучасні тенденції психологічного супроводу
навчально-виховного процесу

Ковчин Н. А...... 16

Ланкова система організації навчального процесу 20-х років ХХ ст.
в оцінці сучасників

Кравчук О. В...... 19

Аналіз стану білінгвальної освіти у ВНЗ Німеччини

Левицька Л. А...... 23

Зародження науково-педагогічної школи
в Дерпському професорському інституті

Мільто Л. О. 25

School class as the main element of a child's educational process
in the researches of Stefan Baley

Podoliak M. V...... 29

Формування ключових компетентностей в майбутніх операторів
з обробки інформації та програмного забезпечення засобами
інформаційних технологій на базі коледжу

Ратинська І. О...... 32

Дослідження розвитку медичної освіти в Херсонській губернії
кінця ХІХ – початку ХХ ст. як пошук шляхів реформування
медичної освіти в сучасних умовах

Селятенко О. В. 35

Інноваційні підходи до управлінської діяльності в умовах освітніх округів

Ястребова В. Я. 38

THEORY AND METHODOLOGY OF EDUCATION AND UPBRINGING

Проблемне навчання як педагогічна умова формування економічної
компетентності майбутніх молодших спеціалістів готельного
та ресторанного обслуговування

Сушенцева Л. Л., Богоніс О. М. 41

Естетика здоров'я в модусі наукових інтерпретацій різних галузей знань Винник В. Д.	44
Особливості методичної роботи над характеристикою персонажа в початковій школі Гнатенко К. І.	47
Блогінг як сучасна світова педагогічна технологія підготовки вчителів Громов Є. В., Коломієць Д. І., Бабчук Ю. М.	51
можливості інформаційно-комунікаційних технологій в іншомовній підготовці студентів ВНЗ Жовнич О. В.	54
Some preconditions and the importance of the culturological training of the cadets at the higher educational establishments of the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine Zelenska O. P.	58
Професійне становлення і саморозвиток як основа успішності майбутніх фахівців Карабін О. Й.	61
Визначення рівню сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх соціальних педагогів за аналітично-організаційним критерієм Костюченко Т. М.	64
Підвищення якості навчання студентів-медиків Лантухова Н. Д., Дубівська С. С., Бітчук М. Д., Григоров Ю. Б., Баранова Н. В.	68
Зміст консультативної діяльності соціального педагога в загальноосвітньому навчальному закладі Неїжпапа Л. С.	69
Content of the discipline for professional preparation of future teachers to the tutor activity Osadcha K. P.	73
Структурні компоненти системи естетичного виховання молодших школярів Пагута Т. І.	76
Content component of future software engineers training for computer games development Osadchyi V. V., Rakovich V. A.	79
Особливості залучення молодших школярів до здорового способу життя у навчально-виховному процесі Кротова А. І., Семенова М. О.	82

Теоретичні основи застосування інформаційних технологій в освіті Стасюк Л. П.	85
Вплив мовних засобів образності на усне мовлення майбутніх учителів-словесників Фоміна І. Л.	88
Теоретичні засади педагогічної системи самопізнання та особистісно-професійного самовдосконалення Черкашина Т. В.	91
Історико-ретроспективний аналіз основних віх становлення та розвитку природничої освіти (від найдавніших часів до початку XX століття) Шукатка О. В.	95
 THEORY AND METHODOLOGY OF PRESCHOOL, SCHOOL AND VOCATIONAL EDUCATION	
Педагогічне наставництво у вимірах діяльнісно-особистісного підходу Байдарова О. О., Гук О. Ф., Удовенко Ю. М.	99
Особливості професійної мотивації студентів Білоус Р. М., Писаренко Д. О.	103
Організація і зміст професійно-педагогічної діяльності вчителя музики загальноосвітньої школи Жорняк Б. Є.	105
Теоретичні аспекти проблеми формування добродійності у дітей старшого дошкільного віку Канарова О. В., Москальова М. О.	109
Культурологічний підхід як основа формування міжкультурної компетенції майбутнього спеціаліста Кіш Н. В., Канюк О. Л.	113
Формування системної якості знань майбутніх педагогів з дошкільної освіти в процесі підготовки в університеті Кононенко Н. В.	116
Використання технологій формування елементарних математичних уявлень в контексті особистісно орієнтованого підходу до навчання і виховання дітей дошкільного віку Кривошея Т. М., Любчак Л. В.	119
Технологія управління освітнім середовищем професійного розвитку вчителів Мартинець Л. А.	123

Формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх працівників медичної галузі у системі професійної освіти Сікорська О. О., Орду К. С.	127
Компетентнісний підхід до професійної підготовки бортпровідників як умова ефективності готовності фахівця Радзівілова І. А.	129
Принципи державного контролю за діяльністю дошкільних навчальних закладів як основної функції управління у галузі дошкільної освіти Соловей Ю. О.	132
Етнопедагогічна компетентність організатора в системі освіти Ткаченко О. М.	135
Організація самостійної роботи майбутніх викладачів під час вивчення курсу «Інформаційні технології в освіті» Топольник Я. В.	139
Професійно-педагогічна підготовка вчителя математики у контексті європейського освітнього простору Хить Р. Г.	141
Технологія розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання: принципи організації Шульга Л. М.	144
 GENERAL PSYCHOLOGY, PERSONALITY PSYCHOLOGY, HISTORY OF PSYCHOLOGY	
Аналіз статусу особистості учнів старшої школи в навчальній системі у поведінковій теорії особистості Гладка К. А., Байєр О. О.	148
Темпоральні аспекти особистісної та соціальної ідентичності Джаббарова Л. В.	151
Цілісність особистості як психологічна проблема Кельнер С. С.	155
Психологічні особливості ціннісно-часового аспекту життєвої перспективи студентів Міхалець Ю. Ю.	157
Психологічні особливості суверенності ціннісних орієнтацій майбутніх психологів Педоренко В. М.	161
План формування психологічної готовності майбутніх фахівців морського транспорту до діяльності в екстремальних ситуаціях Сорока О. М.	164

Проблема вивчення брехні як соціально-психологічного феномену Фоцій С. В.	168
---	------------

DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY, ACMEOLOGY

Psychological knowledge for the enhancement of translating
and interpreting professional skills

Afonina I. Yu.	171
-----------------------------	------------

Потенціал арт-терапії в організації реабілітаційної діяльності
з комбатантами

Бриндіков Ю. Л.	175
------------------------------	------------

Сім'я як екологічне середовище розвитку дитини

Вовчик-Блакитна О. О.	179
------------------------------------	------------

Професійно-особистісне зростання як складова
продуктивної життєдіяльності особистості

Дьоміна Г. А.	182
----------------------------	------------

Духовний розвиток підлітка як фактор запобігання
формування адиктивної поведінки

Железнякова Ю. В.	186
--------------------------------	------------

Психологічні умови розвитку педагогічного мислення

Камінська О. В.	188
------------------------------	------------

Психологічні засади розвитку процесу самореалізації особистості
у сучасному суспільстві

Колодич О. Б., Івашинюта О. С.	191
---	------------

Наставництво для дітей-сиріт в Україні – психологічний аспект

Парасей А. О.	195
----------------------------	------------

Психологічна просвіта як напрям роботи психологічної служби
вищого навчального закладу

Пляка Л. В.	197
--------------------------	------------

Actualization of personality self-construction:
psychological and pedagogical discourse

Solomka T. M.	201
----------------------------	------------

Вплив ціннісно-мотиваційної сфери юнаків на формування
їх соціальної компетентності

Чуловський В. Е.	204
-------------------------------	------------

SOCIAL AND MEDICAL PSYCHOLOGY

Соціальна адаптація особистості в умовах сучасного соціуму

Завацький В. Ю.	208
------------------------------	------------

4. Психологічні закономірності розвитку духовності особистості: монографія / М.Й. Боришевський, О.В. Шевченко, Н.Д. Володарська та ін. За загальною редакцією М.Й. Боришевського. – К.: Педагогічна думка, 2011. – 200 с.
5. Родіонова Т. Ю. Духовна сфера як мішень психокорекційних впливів у роботі з наркозалежними пацієнтами / Т. Ю. Родіонова // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 4. – С. 40–44.
6. Ary D. Development of adolescent problem behavior / D. Ary, T. Duncan, A. Biglan // Journal of Abnormal Child Psychology. – 1999. – № 27. – P. 141–150.
7. Liu C. A study of Internet addiction through the lens of the interpersonal theory / C. Liu, F. Kuo // Cyberpsychol Behav. – 2007. – № 10(6). – P.799–804.
8. Shek D. Internet addiction in Hong Kong adolescents: Profiles and psychosocial correlates / D. Shek, L. Yu // International Journal on Disability and Human Development. – 2012. – № 11(2). – P. 133 – 143.
9. Walther B. Co-occurrence of addictive behaviours: personality factors related to substance use, gambling and computer gaming / B. Walther, M. Morgenstern, R. Hanewinkel // Eur Addict Res. – 2012. – №18. – P.167–174.
10. Yen J. Family factors of Internet addiction and substance use experience in Taiwanese adolescents / J. Yen, C. Chen // CyberPsychol Behav. – 2007. – № 10. – P. 323–329.
11. Young K. Caught in the Net: how to recognize the signs of Internet addiction—and winning strategy for recovery [Electronic resource] / K. Young // New York: Wiley online at. – Access of mode : www.rider.edu/suler/psycyber/ausinterview.html/1998/Google Scholar/.

ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ

Камінська О. В.

*доктор психологічних наук, доцент,
професор кафедри загальної психології та психодіагностики
Рівненський державний гуманітарний університет
м. Рівне, Україна*

В сучасних соціально-економічних умовах виникає гостра потреба у підготовці конкурентоспроможних фахівців різноманітних галузей, що зумовлює необхідність визначення умов, що сприятимуть реалізації цього завдання. На нашу думку, процес формування конкурентоздатної особистості починається із початку цілеспрямованого навчання, а отже, саме в освітніх закладах потрібно створювати умови, які сприятимуть становленню самостійної, гармонійно розвиненої особистості. Для реалізації цього глобального завдання вчитель повинен володіти розвиненим педагогічним мисленням, що забезпечує не

лише підбір найоптимальніших навчально-виховних технологій, але й застосування індивідуального, гуманістично-орієнтованого підходу до кожного учня, що дозволяє розкрити резерви його особистості.

Загалом педагогічне мислення розглядається як таке, що виникає в результаті пізнання та осмислення об'єктивно-суб'єктивних виховних взаємин, взаємодій дітей і дорослих, які безпосередньо впливають на розвиток і становлення особистості, її поступовий і стрибкоподібний перехід з дитинства у дорослий стан. Педагогічне мислення формується як професійна розумова здатність вихователя, що дозволяє осмислювати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, оцінювати виховну практику, створювати педагогічні теорії та концепції, робити методичні відкриття, активно, творчо і ефективно здійснювати виховання і навчання дітей [2].

Спрямованість на розвиток мислительної сфери педагога постає із завдань його професійної діяльності, безпосередньо покликаної розвивати мислення учнів як цілеспрямоване формування вмінь: аналізувати навчальний матеріал, порівнювати, встановлювати головне, знаходити причинно-наслідкові зв'язки, узагальнювати, доводити, діяти за аналогією тощо. Відповідно сам педагог повинен уміти змоделювати, організувати й реалізувати навчальний процес так, щоб досягнути прогнозованих цілей. Такий підхід і забезпечує синтетичне педагогічне мислення – інваріант, що актуалізується в психолого-педагогічних дослідженнях, але не набув широкого застосування в практичному досвіді [4].

Нове педагогічне мислення, на думку Б.Т. Лихачова, виникає як результат протиріччя: невідповідності застарілих, звичних, сформованих в інших умовах педагогічних уявлень новим обставинам і вимогам життя. Воно розглядається як прорив творчої, новаторської думки крізь загородження сформованих схем і шаблонів, революційний процес звільнення свідомості і мислення від застарілих імперативів і догм. Одночасно нове педагогічне мислення розкріпачує духовні, інтелектуальні сили, направляє їх на пошук науково достовірних, адекватних оцінок виховних обставин, створення сучасних систем, підходів, структур, форм і методів ефективних педагогічних дій. Розвиток педагогічної науки, виникнення та обґрунтування теоретичних концепцій, відкриття нових методичних систем і технологічних процесів сприяють постійному оновленню педагогічного мислення – головної умови вдосконалення педагогічної практики [2].

В сучасній науці підкреслюється, що нове педагогічне мислення повинно базуватися на ідеї гуманізації. В атмосфері довіри, співпереживання, поваги учень охоче і легко бере участь в учбово-пізнавальному процесі, максимально проявляє свої навички та не боїться бути ініціативним [1].

Нове мислення сучасного педагога повинне виступати одночасно проти догматизму і стихії в рішенні навчально-виховних задач. Воно вимагає конкретного підходу до кожної ситуації, глибокого аналізу діяльності і вибору найбільш раціональних варіантів навчання і виховання [3].

Н.С. Ничкало також підкреслює особливе значення нового педагогічного мислення, яке можна назвати фундаментом і водночас ключовою умовою розвитку творчої новаторської думки. Воно ламає стереотипи, відкидає застарілі педагогічні догми, які пустили міцне коріння в практиці роботи колективів закладів освіти різних типів і форм власності. Нове педагогічне мислення розглядається як потужна сила, що пробуджує професійну творчість педагога й водночас посилює його творчий потенціал [3].

Синтетичне педагогічне мислення тлумачиться як таке, що ґрунтується на двопівкулеві мислительній діяльності та асиметрії мозку; виокремлюються такі поняття як «змішаний тип мислення», «різнотипний», «комплексний», «багатогранне мислення» тощо. Будь-який вид мислення ґрунтується на синтетичній основі. Наприклад, чуттєво-образне (як уміння оперувати образами, відчуттями, інтуїцією) синтезує абстрактне (уміння відволікатися від неістотних ознак), асоціативне (сприйняття тотожності в різноманітному), репродуктивне (уміння відтворювати) тощо. Окрім цього, його синтетичність обумовлюється ще й тим, що в контекст мислительних операцій вводяться органи відчуття (перша сигнальна система), синтез діяльності півкуль головного мозку людини з рецепторами, тобто із фізичною (біологічною) й духовною (психічною) підструктурами [4].

Навчальний процес інтенсифікує зорієнтованість на вчителя, який сприймає навколишній світ як явище синтетичне і виокремлюється як людина, покликана реалізовувати загальнолюдську місію і спрямовує в цьому контексті діяльність учнів (синтез видів мислення, характерних для чуттєво-образного сприйняття: асоціативне, наочно-образне, наочно-дійове, моральне); володіє синтезом знань (педагогічна антропологія) та логікою їх наукового осмислення (словесно-логічне, поняттєве, наукове мислення) – теоретичний компонент; технологічний (прогностичне мислення), що уможливує програмування освітньо-виховних цілей, спрямованих на досконалий результат; організаційно-методичний – інтегрує педагогічні знання, уміння і навички в педагогічну практику як майстерний учитель-новатор, поєднуючи різні інваріанти мислительної діяльності (емпіричне, системне, критичне, творче) тощо [4].

Отже, розвиток нового педагогічного мислення є важливою умовою підвищення ефективності діяльності педагога, оскільки дозволяє позбутися непродуктивних та стереотипних методів роботи та розвинути власний потенціал, що розкриває перед ним нові можливості. Важливим засобом розвитку нового педагогічного мислення є побудова діяльності на гуманістичних засадах, що сприяє створенню оптимальних передумов як для самореалізації самого педагога в контексті виконання професійної діяльності, так і для суб'єктів педагогічної діяльності, які отримують можливість самовиразитись в процесі навчання.

Література:

1. Бодальов А. А. Вершина в розвитку дорослої людини: характеристики й умови досягнення / А.А. Бодальов. – М., 2000. – 356 с.
2. Лихачов Б.Т. Педагогіка: Курс лекцій / Посібник для студентів педагог. навч. закладів і слухачів ІПК і ФПК / Б.Т. Лихачов. – 4-е вид. – М.: Юрайт-М., 2001. – 607 с.
3. Ничкало Н. Г. Педевтологічні пошуки в педагогічній науці / Н. Г. Ничкало // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. – 2011. – Вип. 1.33. – С. 16-21.
4. Семенюк-Іванюк Л.Ю. Педагогічні умови формування синтетичного мислення студентів педагогічного коледжу у процесі психолого-педагогічної підготовки: автореф. дис. / Л.Ю. Семенюк-Іванюк. – К., 2011. – 36 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПРОЦЕСУ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Колодич О. Б.

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології*

*ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Івашинюта О. С.

студентка магістратури

*ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
м. Рівне, Україна*

Дослідження соціально-психологічних проблем професійної та особистісної самореалізації мають довгу традицію і здійснювались у рамках різних концепцій: самооцінки професійно важливих якостей (В.І.Ковальов); професійної мотивації й ціннісних орієнтацій (Т.В.Кудрявцев); особливостей системи саморегуляції діяльності (А.К.Осницький); динаміки уявлень суб'єкта про професію (П.Л.Загоровський); досліджень професійного самопізнання професіоналів з великим стажем роботи (Н.В.Антонова) [1; 4].

Дослідження процесу самореалізації особистості у сучасному суспільстві набули поширення у галузях педагогічної, медичної психології, психології здоров'я, психології іміджу, підприємництва та кар'єри. У вітчизняній психології явище самореалізації особистості недостатньо вивчене. За останні десятиліття дана тематика зацікавила й зарубіжних психологів [7]. В психологіч-